

Asia: VN/27236/2020

Kansallista yritysvastuulakia koskeva arviomuistio

Lausunnonantajan lausunto

1) Lausuntonne yleisesti arviomuistiosta.

Finanssiala kiittää mahdollisuudesta lausua arviomuistiosta. Pidämme muistiota laadukkaasti ja kattavasti valmisteltuna. Arviomuistiossa on hyvin tunnistettu keskeisiä haasteita, joita sisältyy yleisten kansainvälisten standardien tuomiseen velvoittavaan sääntelyyn ja mihin tulisi kiinnittää erityistä huomiota. Finanssiala ry (FA) pitää arviomuistiota tasapainoisena ja eri vaihtoehdot hyvin huomioivina. Yhdymme myös EK:n lausuntoon muistiosta.

2) Lausuntonne kansalliseen yritysvastuusääntelyyn ryhtymisestä.

Finanssiala kannattaa yleisen periaatepohjaisen asianmukaisen huolellisuusveloitteen säätämistä koko EU-alueelle. Emme pidä tarpeellisena erillistä kansallista sääntelyä asianmukaisesta huolellisuudesta. Pidämme kansallista hanketta olennaisempana ja vaikuttavampana, että Suomi vaikuttaa EU:ssa käytäviin neuvotteluihin direktiiviesityksestä. Arviomuistiossa on hyvin tunnistettu keskeisiä haasteita, joita sisältyy yleisten kansainvälisten standardien tuomiseen velvoittavaan sääntelyyn ja mihin tulisi kiinnittää erityistä huomiota.

EU-tasolla annettavasta sääntelystä irrallinen kansallinen sääntelyhanke sitoisi tarpeettomasti resursseja ja lisäksi epävarmuutta ilman ilmeisiä hyötyjä. Kansalliseen sääntelyyn liittyvä valmistelutyö veisi Suomen resursseja pois direktiiviä koskevista neuvotteluista sekä lisäksi yritysten kustannuksia ja epävarmuutta sääntely-ympäristöstä tilanteessa, jossa kestävyteen liittyvä sääntely lisääntyy nopeaa tahtia. Pahimmillaan yritykset joutuisivat ensin mukauttamaan toimintaansa kansallisen sääntelyn velvoitteisiin, joita muokattaisiin lyhyen ajan sisällä uudelleen direktiivin tullessa voimaan. Ihmisoikeuksien ja ympäristönsuojelun kannalta kansallisella sääntelyllä sen sijaan olisi todennäköisesti vain vähäinen vaikutus - suurimmat vaikutukset saavutetaan EU-tason yhteisellä ratkaisulla.

3) Lausuntonne muistiossa esitetyistä sääntelyvaihtoehdoista (veloitteen sisältö, soveltamisala ja seuraamusjärjestelmä).

Edelliseen kohtaan viitaten FA ei pidä tarkoituksenmukaisena tässä vaiheessa arvioida tai edistää kansallisia sääntelyvaihtoehtoja, kun EU-tasolla jo valmistellaan yhteistä sääntelyä.

FA pitää hyvänä arviomuistion argumentteja siitä, että veloitteen sisältöä ja soveltamisalaa tulisi arvioida tavoiteltujen vaikutusten perusteella, ja seuraamusjärjestelmää sen mukaisesti, mikä on tarkoituksenmukaista valitun veloitteen sisällön ja soveltamisalan kannalta. Lähtökohtaisesti FA pitää vaikeana vahingonkorvausoikeudellisten periaatteiden soveltamista asianmukaisen huolellisuuden veloitteeseen arviomuistiossa esitetyistä syistä.

Finanssiala kantaa erityistä huolta siitä, että komission direktiiviesitys ei noudata vahingonkorvausoikeudellisia periaatteita. Pahimmillaan direktiivi voisi johtaa yritystoiminnan vakuutuskelvottomuuteen. Se saattaisi vahvistaa sääntelyn tavoitteiden kannalta päinvastaisia vaikutuksia, kun yritykset vetäytyisivät toimitusketjuista sen sijaan, että ne pyrkisivät parantamaan ihmisoikeuksien toteutumista ja ympäristönsuojelua.

4) Lausuntonne arviomuistiossa esitetyistä sääntelyn ihmisoikeus-, ympäristö- ja yritysvaikutuksista.

Finanssiala tukee kestävän kehityksen tavoitteita ja on sitoutunut vastuulliseen liiketoimintaan. Pidämme tärkeänä asianmukaisen huolellisuuden veloitteeseen sisältyvää tavoitetta parantaa ihmisoikeuksien ja ympäristöön liittyvien oikeuksien toteutumista kolmansissa maissa. Pidämme arviomuistiossa esitettyjä vaikutusarvioita ihmisoikeuksiin ja ympäristöön perusteltuina.

Arviomuistio tunnistaa hyvin sääntelyn vaikutuksia yrityksiin. Korostamme, että sääntelyssä pitää ottaa huomioon jo muutenkin nopealla tahdilla lisääntynyt kestävyysääntely, ml. kestävyysraportointi. Kiinnitämme huomiota myös siihen, että arviomuistio ei huomioi finanssialan erityispiirteitä lainkaan. Myös komission direktiiviesitys jättää monilta osin epäselväksi sääntelyn soveltumisen alan toimijoihin.

Voutilainen Venla
Finanssiala ry